

PLACHETNICÍ PODÉL HOLANDSKA

*Jaká je plavba historickou holandskou plachetnicí
po pokojné vodě Waddenského moře?
Polovina zábavy je pobíhání po plážích
s větrem ve vlasech.*

TEXT: **SARA VAN GELOVENOVÁ** [@saravangeloven](#)
FOTOGRAFIE: **JURRIEN VEENSTRA** [@jurrienveenstra](#)

Rytmické dorážení vln mě upokojuje a uspává. Ze spánku se probudím do úplněného ticha a jemného světla hvězd na obloze. Tiše seskočím z palandy, abych neprobudila ostatní pasažéry. Moře ustoupilo a zanechalo naši 25metrů dlouhou loď na písčité souši mezi ostrovy Terschelling a Ameland. Vycházející ranní slunce vrhá na gigantické pískoviště a neďaleké ostrovy zlatou zář. S kolegou Jurriënem Veenstrem jsme na palubu Willema Jákoba nasedli na týden, během kterého cestujeme z ostrova na ostrov po Waddenském moři. V létě tato více než 100letá plachetnice přepravuje pasažéry z malého severovýchodního přístavu Lauwersoog k pěti holandským waddenským ostrovům. Pasažéři se mohou přidat jenom na jednu plavbu z ostrova na ostrov, strávit zde noc, nebo zůstat déle a navštívit více ostrovů. Waddenské moře se táhne od severního Holandska po Dánsko, představuje největší přílivový systém na světě a je zapsáno i na seznamu Světového dědictví UNESCO. Mezi pískem a blátem zde leží mimořádný ekosystém bohatý na potravu, která láká tuleně, sviňuchy a desítky milionů stěhovavých ptáků. Neustále se měnící měřičiny jsou pro loď zrádné a mořské dno kolem ostrovů je plné pozůstatků vraků lodí. „Námořní mapy jsou zastaralé téměř hned, co je vytisknou,“ říká kapitán Tsjerk Hesling Hoekstra, když se blížíme k rozbořené vodní hranici Waddenského a Severního moře, směrem k ostrovu Vlieland. Do temně rudých plachet se opře silný západní vítr a nakloní palubu. Mým úkolem je upravit zadní vzpěru pokaždé, když k tomu dojde. Za zády máme Terschelling s cihlovým majákem Brandaris ze 16. století. „Všechno se tady pořád mění,“ říká Tsjerk. „Plachtily jsem na lodích od Norska po jižní Afriku, ale Waddenské moře u mě rozhodne vede.“ Když jsme propluli kolem přílivového ostrůvku, narazili jsme na pokojnou hladinu. Povolují lana, jak mě to naučili, a Tsjerk předává řízení nejmladšímu pasažérovi – desetiletému klukovi, který se usmívá od ucha k uchu. „Waddenské moře je

jako stvořené pro ty, kteří s plachtěním teprve začínají,“ říká Tsjerk. „Kromě přílivových zátok na posádku nečekají žádné záludné oblasti a moře je navíc plytké, takže pokud vás hloubka děsí, tady se nemáte čeho bát.“

Tsjerk koupil Willema Jákoba, když mu bylo devatenáct. Jeho skromné obydlí se nachází těsně pod záďí loď, zatímco velký prostor původně pro loďní náklad zrekonstruoval na prostornou kuchyňku a noclehárnu pro 18 lidí. Již po pár dnech na moři jsem se toho o plachtění hodně naučila. A taky o tom, jak zpomalit. Život na lodi se musí sladit s přílivem a odlivem. Nacházím krásu v monotónních bahenních mokřinách, písčínách a kalné mořské vodě a všímám si barev na vlnách, jak se mění s dopadajícím světlem. Jednoho zataženého odpoledne připluje Tsjerk s lodí do mělkých vod, kde na počkání spouštíme kotvu a čekáme na příliv. Na horizontu se tmavá grafitová oblaka téměř slévají s barvou moře. Za odlivu na chvíli plachetnici i s loďní kuchařkou Ingrid Onstenkovou opouštíme. ➔

DOLE VLEVO: Maják Bonrif na ostrově Ameland
DOLE: Kapitán Tsjerk Hesling Hoekstra na lodi Willem Jákob.
NAPROTÍ: 100letá plachetnice Willem Jákob

„PLACHTIL JSEM NA LODÍCH OD NORSKA
PO JIŽNÍ AFRIKU, ALE WADDENSKÉ MOŘE
U MĚ ROZHODNE VEDE.“

„Mořské dno ukrývá mnoho dobrot, jako jsou ústřice, mušle a škeble,“ říká a z bahna vytahuje srdcovky. Zastavíme se u malého mořského bazénku nedaleko kormidla lodě a Ingrid mi ukazuje průsvitné krevety a jasně zelený mořský salát. „Často roste na něčem jiném, třeba na mušlích,“ říká Ingrid, která ho často využívá v salátech nebo na výrobu křupek. Když pak zakotvíme v přístavu De Cocksdorp na Texelu, Ingrid ukazuje na fialovou mořskou levanduli a samfir rostoucí mezi kameny. Na Vlielandu a Amelandu mi mezi zakrnělými keři na písčinych dunách pomáhá hledat divoké ostružiny. Na Schiermonnikoogu, nejmenším z waddenských ostrovů, nám navrhne, abychom si s Jurriemem půjčili kola a vydali se k zahradám De Tuin naast de Branding, kde se dá k večeri opatřit čerstvá zelenina. V zahradách je k dostání hlávkový salát, pórek, čekanky, kedlubny i šalotka. Platí se do „pokladnice upřímností“ a na kolech se pak každý vydává tam, kam ho to táhne, podél polí s kravami a do jediné vesnice na ostrově, kde stojí i několik útulných hotelů, restaurací a domků. Kolem toho všeho se rozkládá Národní park Schiermonnikoog. Gumy na kolech drtí již polámané mušle na stezce, která se táhne přes velkou písčnou dunu. Kola zde na chvíli odkládáme a procházíme se po nádherně čistém písku. Je právě odliv, takže k moři za osvěžující koupelí musíme projít docela velkou vzdálenost. Když se pak vrátíme zpátky na loď, zelenina, kterou jsme přivezli, krásně doplní talíře s mořskými plody a voňavý salát s okurkou, sezamovými semínky a mořským salátem. Obložíme si těmi dobrotami talíře a večeri sníme venku na slunci s pohledem upřeným na horizont. Ticho kolem neruší motory ani žádný provoz, jen zvuk plachet, a ptáci, kteří se ve vzduchu také schází k večeri.

SARA VAN GELEVENOVÁ je bývalá redaktorka magazínu Lonely Planet a přispěvatelka do magazínu o plachtění Nautique

PUSŤTE SE DO TOHO

Loď Willem Jákob plachtí po Waddeském moři od dubna do září. Je to loď s ekologickým pohonem, která navštěvuje všech pět waddenských ostrovů (eilandhopper.nl). Cestovatelé mohou strávit noc na lodi, nebo přenocovat na ostrovech, ať už v jednoduchých kempech nebo v butikových hotelech. Do Amsterdamu se z Prahy, Vídně a Bratislavy snadno dostanete letadlem nebo autobusem/autem. Z holandského hlavního města je to pak do Groningenu dvě hodiny vlakem (ns.nl) a další hodinu autobusem do přístavu Lauwersoog (qbuzz.nl), kde obvykle Willem Jákob jednou týdně kotví.